OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Gäller för: Kvinnosjukvård
Innehållsansvar: Dag Prebensen, (dagpr), Överläkare
Godkänd av: Jenny Antonsson, (jenal12), Verksamhetschef
Giltig från: 2026-09-04
Giltig till: 2028-09-04

Skalpblodprov

Revidering i denna version

Inga ändringar i denna version.

Indikation

Misstänkt syrebrist/acidos hos fostret. Tilläggsmetod till CTG.

Undvik skalpprov vid hepatitsmitta hos mor eller misstanke om ökad blödningsbenägenhet hos foster.

Val av metod

pH är förstahandsmetod, framför allt i utdrivningsskedet. Det är den metod som är mest undersökt och som det finns längst erfarenhet med. Nackdel är att mer blod krävs för lyckat prov.

Laktat är andrahandsmetod om pH misslyckas. Svensk studie (som vi deltagit i) har visat att metoden är likvärdig med pH, men totalt finns mindre erfarenhet. Falskt förhöjda värden kan ses vid tillblandning av fostervatten eller vid krystning. Laktat är **första val vid liten blodmängd**, (mindre än halva röret fyllt).

Det räcker i allmänhet att ta **ett** prov för analys. Om både pH och laktat analyseras får det göras utifrån kunskap om hur respektive prov ska värderas. Vid behov kan skalpblodprov upprepas. Välj då i första hand samma metod.

Provtagning/Analys

Teknik

Höj sängen maximalt. Färdig provtagningsbricka. Ren undersökning, steril kniv. Torka skalpen, lägg på vaselin, rispa, avvakta en fin droppe.
Håll röret stilla i droppen för att undvika tillblandning av luft eller fostervatten. Lämna provet till undersköterskan för analys. Efter provtagning ska stickstället komprimeras med en sudd tills blodstillat.

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

pH

Fyll ett 80 µl kapillärrör till minst halva röret (>35 µl). Apparaten prioriterar automatiskt pH vid denna blodmängd. Om mer blod finns i röret analyseras hel syrabas.

	pH
normalt	>7,24
gränsvärden	7,20 – 7,24
risk för acidos	<7,20

Laktat

Mindre blod behövs, använd om <än halva röret är fyllt.
Känsligt för tillblandning av fostervatten.
Obs! Nya värden för mätare Laktat Pro 2.

	Laktat
normalt	<6,4 mmol/l
gränsvärden	6,4 – 7,3 mmol/l
risk för acidos	**>7,3 mmol/l**

Gör en samlad bedömning av provsvaret + den kliniska bilden + CTG

Anvisningar för skalpprovsanalyser

pH-apparat Siemens Rapidlab 1240

Se anvisningar vid pH-apparat.

Vid problem

Kontakta i första hand de undersköterskor som är på passet. I andra hand kontaktas personal på Kem lab.

Laktatmätare

Mätaren finns på provtagningsvagnen.
Sätt stickan i mätaren: Öppna folieremsan, håll i den öppnade ändan av folien och skjut in elektroden (raka delen) i mätaren. Vidrör inte elektroden med fingret.
På displayen visas senast tagna värdet.

- Tryck ut en droppe blod från kapillärröret med hjälp av pipetten.
- För teststickan intill blodet (lägg inte blodet PÅ stickan).
- När apparaten piper - tag bort stickan från blodet.

Nedräkning 1 minut, sedan visas resultatet på displayen.

OBS! Utskriven version kan vara ogiltig. Verifiera innehållet.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Kvinnosjukvård

Innehållsansvar: Dag Prebensen, (dagpr), Överläkare

Godkänd av: Jenny Antonsson, (jenal12), Verksamhetschef

Dokument-ID: NU10091-662869119-217

Version: 21.0

Giltig från: 2026-09-04

Giltig till: 2028-09-04